

bb 29. vidám szin pompás szüreti játék badacsonyan

vid tr szb

1962. szeptember 9.

többévszázados hagyományt elevenített fel a veszprém megyei tanács művelődési osztálya a vasárnap megtartott badacsonyi szüreti játékokkal. a híres balatoni történelmi borvidék központja, badacsony és festői szépségű tóparti vidéke ezen a napon a szokottnál is népesebb volt. hajókkal, különjáratu autóbusszokkal és személygépkocsikkal több mint tízezeren utaztak a közkedvelt bortermő- és kirándulós helyre. vasárnap reggeltől késő estig gazdag, változatos programmal lepték meg az ország minden vidékéről összesereglett érdeklődőket. a kora délelőtti órákban egri józsef festőművész egykori alkotóházánál szerenáddal köszöntötte a vendégeket a veszprém városi vegyeskar. a hegyoldalon álló kislalud háznál a keszthelyi zenekar szolgáltatott térzenét. a hajókikötőnél a veszprémi és a pápai zenekarok adtak hangversenyt. ezt követte a magyar népdal- és népdalműsor, majd a szegedy róza irodalmi múzeum udvarán a kórus- hangverseny.

délután következett a szüreti játékok kiemelkedő eseménye, a szin pompás, vidám felvonulás. a tapotcai járás községeinek képviselői és jelmezbe öltözött mintegy ezer képviselője vonult fel körülbelül egy kilométer hosszú oszlopban. a menetet lovasbandérium nyitotta meg, majd egy hatalmas, földgömböt ábrázoló transzparenst vonultattak fel, amely a badacsonyi borok világhírűségét jelképezte. ezután badacsonytomajról megindult a felvonulók színes forgataga a badacsonyi strandon felállított szabadtéri színpad felé. felvonultak a puskás szőlőcsészők, a képviselőbe öltözött szüretelő lányok, a balatoni halászok és a népi táncsport. ezután áll a szüret, áll a bál címmel a vidék 500 legkiválóbb népi táncosának szin pompás műsora következett. este tóparti tűzijáték és hangulatos szüreti bál zárta a nap programját. /mti/

--

a szerkesztőségek figyelmébe !

mai bb 20. számú hírünk / a tudomány közvetlen... / első bekezdés 5. sorában a mondat helyesen :

.. a pest megyei, valamint nagykörös városi párt-,.....

18.25/ szb

--

-16-

Meze

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume u. 6-7. Telefon: 159 490, 359 600
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1962. szeptember 10.

bb. 1. szeptember végén nyílik meg az építjük, védjük hazánkat című kiállítás

i s/gk/gy/sr

1962. szeptember 10.

szeptember végén az ernst múzeumban kerül sor az üzemi alkotómunka eredményeit bemutató már hagyományos tárlat megnyitására. ezuttal gazdagodik a kiállítás tematikája - a dolgozó ember mindennapját bemutató festmények és szobrok mellett - helyet kapnak azok az alkotások is, amelyek a szocializmusunkat védő katonák életét örökítik meg. az építjük, védjük hazánkat című kiállítást a képzőművészek szövetsége és a fegyveres testületek közösen rendezik. a festményeket, szobrokat és kislalud alkotásokat budapest több üzemi és munkásszállásán is bemutatják. a kiállítással egyidőben a képzőművészek szövetsége több munkás-művész találkozót szervez. /mti/

--

bb. 2. magyar írók külföldi tanulmányutjai

i s/gk/gy/sr

1962. szeptember 10.

az írószövetségek közötti megállapodás alapján szeptemberben több magyar író utazik külföldi tanulmányútra. gellért györgy műfordító a napokban indul a szovjetunióba. a hónap második felében háromtagú küldöttség utazik lengyelországba. a küldöttség tagjai: galambos lajos, tóth dezső és rátkai ferenc. szeptember utolsó napjaiban három hétre mongóliába utazik urbán ernő. /mti/

--

bb. 4. új film készül a hunniában

i di/gk/gy/sr

1962. szeptember 10.

új magyar film forgatásának előkészületeit kezdték meg a hunnia filmstúdióban. címe: nappali sötétség. a forgatókönyvet palotai boris regényéből fábray zoltán írta. ő lesz a film rendezője is. a tervek szerint a közeljövőben felvevőgép elé állnak a szereplők, s még az idén befejezik a forgatást. /mti/

--

- 1 -

Meze

bb. 3. a társadalom is segít a közrend, a törvényesség megóvásában a 2. kerületben

i hi/tm/gy/sr

1962. szeptember 10.

a 2. kerületi párt-végrehajtó bizottság - a kerületi ügyészség és más szervek jelentései alapján - megvizsgálta, hogyan hajtják végre az üzemekben, hivatalokban a dolgozók és az állampolgárok érdekeit védő rendelkezéseket, s milyen mértékben vesz részt a kerület társadalma a törvényesség megszilárdításában.

megállapította a párt-végrehajtó bizottság, hogy az elmúlt három évben a törvényesség tovább szilárdult a kerületben. javult a közrend és a közbiztonság, csökkent a bűncselekmények száma, növekedett a dolgozók erkölcsi és politikai színvonala. a sokoldalú tapasztalatgyűjtés azonban néhány hibát is felszínre hozott. a kerületi ügyészség például a vendéglátóipari vállalatnál, a vertesz-nél, a klement gottwald gyárban és más üzemekben a munka törvénykönyve rendelkezéseinek megtartását tanulmányozta. különösebb kifogást nem talált, azonban észrevételei alapján a párt-végrehajtó bizottság felhívta az érdekelt gazdasági vezetőket: a törvényesség megóvására biztosítsák, hogy a dolgozók jobban megismerjék a fontos törvény rendelkezéseit. a munkásvédelmet és a balesetmegelőzést célzó rendelkezések végrehajtásának vizsgálata azt derítette ki, hogy egyes vállalatoknál nem tartják meg a havonta előírt biztonsági szemléket. többhelyütt a társadalmi bíróságok működésében találtak javítandókat. felhívta őket, ne csak elvétve ülésessenek, mert a tapasztalatok szerint a dolgozó közösségekre igen jó hatással van egy-egy nyilvánosan megtartott társadalmi bírósági tárgyalás. működésükre a jövőben fokozott figyelmet fordítanak a pártszervezetek és a szakszervezeti bizottságok.

a kerületben több figyelemre méltó kezdeményezés mutatja a különböző szervezetek érdeklődését a közrend és a törvényesség kérdései iránt. a kerületi tanácsnál ifjúságvédelmi albizottság alakult, amely társadalmi szervezetként a fiatalok körében fejt ki felvilágosító munkát, s figyelemmel kíséri azokat az ifjakat, akiknek magatartásában erkölcsi lazaság tapasztalható. az ifjúsági szervezetek ugynevezett kiszűrőjárdatokat alakítottak, amelyek szintén a fiatalság nevelésében nyújtanak segítséget. az üzemekben és a lakóterületeken a bűncselekmények megelőzését, a társadalmi tulajdon védelmét szolgáló előadásokat tartanak a kerületi szervezetek./mti/

.-.

bb. 5. műszaki könyvnapok októberben

k gy/sr

1962. szeptember 10.

műszaki könyvnapokat rendeznek októberben az ország számos üzemében. a könyvnapok célja a műszaki irodalom olvasásának propagálása. a kiadók több könyvujdonságot jelentetnek meg erre az alkalomra. a könyvnapok keretében könyvismertető előadásokat, könyvvásárokat, könyvkiállításokat és szakfilm-bemutatókat rendeznek. különösen nagy feladatok hárulnak a közmuvelődési és üzemi könyvtárakra. a könyvnapokat a technika házában a műszaki könyvkiállítás keretében nyitják meg./mti/

.-.

bb. 6. elkészült az őszi-téli moziműsor - 14 ország 39 filmje között válogathatnak a film barátai

i di/gk/gy/sr

1962. szeptember 10.

a mokép-nél elkészítették a mozik őszi-téli műsortervét. a film barátai az év végéig 14 ország 39 filmje között válogathatnak. az újdonságok közül tizenhatot feliratozva, tizenhatot magyarul beszélő változatban mutatnak be. ezenkívül a közönség elé kerül a magyar művészek hat újdonsága és a pannonia filmstudio egy rövidfilm-összeállítása - gyermekeknek.

megjelenik a mozik vásznán a Lopott boldogság - rendezője nádasy lászló, főszereplői: vass éva, psota irén, molnár tibor és kiss gábor, az esős vasárnap, amelyet keleti márton rendezett polonyi gyöngyi, mécs károly, bodrogi gyula, páger antal, komlós juci és kálmán györgy főszereplésével. bemutatják a mai falusi tárgyú fagyosszentek című újdonságot - ezt agárdi gábor, sallai tibor, blaha mártá, bessenyi ferenc, tolnay klári, tőkés anna, komlós juci és mezey mária főszereplésével révész györgy rendező forgatta. műsorra tüzik kassák lajos angyalföld című regényének filmváltozatát, az angyalok földjét is, amelynek főszerepét tolnay klári, maktáry zoltán, végvári tamás, győri franciska, madaras józsef, zenthe ferenc és molnár tibor alakítja. rendezője ugyancsak révész györgy. két magyar filmet később választanak ki.

a külföldi művészek alkotásai között több világhírű filmmel is találkozhatunk. bemutatják federico fellini édes élet című produkcióját, az ismert miller-dráma, a pillantás a hidról filmváltozatát, voltaire candide-jának francia filmváltozatát, amelynek alkotói a történetet 20. századi környezetbe helyezték, valamint a new york árnyai című amerikai filmet, amely ugyancsak nagy visszhangot váltott ki világszerte. /folyt. köv./

Handwritten signature

bb. 6. /elkészült az őszi-téli... folyt./ gy

megismerheti a közönség a kiváló csehszlovák művész, karel zeman új filmjét, a münchenhausen bárót, andrzej wajdának, a világhírű lengyel rendezőnek sámson című alkotását, valamint az aki szelet vet... című nálunk is játszott dráma amerikai filmváltozatát, stanley kramer rendezésében, spencer tracy és frederic march főszereplésével. megjelenik a mozokban a malachias csodája című nyugatnémet film és a placido című alkotás, amelyet luis barlanga, a kiváló spanyol rendező készített.

az őszi-téli műsor többi bemutatója is jó szórakozást ígér. néhány példa: a nagy start előtt című szovjet film úrhajósokról, a negyvenkilenc nap című alkotás a négy hajótörött szovjet tengerész odisszeáját eleveníti meg. a földről jött ember című csehszlovák film pedig utópisztikus témájú szatirikus vígjáték. ezenkívül többek között láthatjuk majd a gróf monte christo új francia filmváltozatát és walt disney pinocchio című rajzfilmjének magyarul beszélő változatát is.

/mti/

bb. 7. félév alatt megszervezték csepelen az újfajta gyermekkerékpár sorozatgyártását - az első szállítmányt már elküldték az egyesült államokba

i sl./sze/gv/vg

1962. szeptember 10.

a csepel vas- és fémművekben néhány év óta tetszetős kivitelű modernvonalú gyermekkerékpárok készülnek az egyesült államok részére, az ideai szerződés megkötésekor azonban nehéz problémával találták magukat szemben a gyár dolgozói. az amerikai rendelők közölték, hogy bár a kerékpárokkal meg vannak elégedve, további tételeket csak akkor tudnak vásárolni, ha a nagyobb és a közepes méretekben kívül egészen kisméretű, gyermekkerékpárokat is tudnak szállítani. ilyen típus eddig csepelen nem készült, az arra illetékes műszakiak azonban szinte bravúros teljesítménnyel rekordidő alatt megteremtették a gyártás feltételeit. elkészítették a megfelelő szerszámokat, tervrajzokat, májusban tuljuttatták a próbasorozaton és a nagysorozatu gyártást is megkezdhették. a kérés elhangzása után alig fél évvel már el is küldték az egyesült államokba az első 2 500 gyermekkerékpárt, amit még az idén további ötezer követ. néhány ezret hollandia részére is gyártanak. az amerikai rendelők már jövő évi 11 000 gyermekkerékpárra vonatkozó rendelésüket is feladták./mti/

- 4 -

bb. 8. móríc zsigmond szindarabjait kiadják moszkvában

gk/gv/sr

1962. szeptember 10.

moszkvában a közeljövőben móríc zsigmond hat szindarabját magába foglaló kötet jelent meg az iszkussztvo kiadónál, a dramaturg-könyvtár sorozatban./mti/

.-.

bb. 9. több új cikket gyárt és növeli a szappantermelést a korszerűsített albertfalvai vegyigyár

i tó/tr/gv/vg

1962. szeptember 10.

az albertfalvai vegyigyár igen sok háztartási tisztítószert készít: többek között padlóbeeresztőt, viaszt, szódát, vim-et, légyfogót, bőrolajat. ezeken kívül különféle cipőipari segédanyagot, kozmetikai cikkekhez alapanyagot, monoglicerint is. a negyedik negyedévben újabb termékek kerülnek a boltokba a gyárból. például ugynevezett önemulgeáló, vízmentes, nemes viaszból készült padlóbeeresztő paszta és a benzines padlóápoló, a folyékony alfa, amely a lengyel cremolin nevű gyártmányhoz hasonló. fertőtlenítő szert tartalmaz a háztartási célra készített alfasept.

a gyár legfőbb feladata azonban a szappangyártás. eddig 9 óriási, szobanagyságu üstben főzték a szappant az albertfalvai vegyigyárban. a gyár szakemberei azonban új berendezés kialakításával megváltoztatták az évszázados technológiát, korszerűsítették a szappanfőző üzemet. nemrég véglegesen üzembe helyezték a folyamatos működésű, automata elszappanosító berendezést, amely egyetlen 80x150 centis teljesen zárt tartályból áll, gőznek, elhullott nyersanyagnak nyoma sincs abban a helyiségben, amelyben a berendezés működik. az automata egyetlen munkás felügyeletével ugyanannyi szappant készít, mint a 9 nagy üst együttvéve. az elszappanosító automata berendezés magyar találmány.

segítségével jelentősen nőtt a gyár szappantermelése. eddig négy gyár készítette hazánkban a mosó- és pipereszappant, most az albertfalvai vegyigyár két üzemtől átvette a szappangyártást./mti/

.-.

- 5 -

bb 10. új vonások az építők pártkongresszusi versenyében - hat havi jótállást vállalnak a villány- és vízvezetékszerelők, a festők, az asztalosok - újfajta műszaki brigád alakult az építkezés minőségének javítására

ö sb/tr szb vg

1962. szeptember 10.

a pártkongresszusi versenyben már csaknem kétszerannyi építő-, fa- és építőanyagipari brigád küzd a szocialista cím elnyeréséért, mint egy évvel ezelőtt. mintegy 20 vállalatnál verseny kezdődött a szocialista munka üzeme és építéshelye címének kiérdemléséért is. így már több mint 50.000 munkás, technikus és mérnök dolgozik ennek a versenynek a sikeréért.

az építőiparban évek óta sok jogos panasz kifogásolja a lakások minőségét és főleg a befejező szerelő, festő és egyéb szakipari munkák okoznak kellemetlenséget, hosszúságot a lakóknak. a vállalatok kötelesek ugyan kijavítani a hibákat, de gyakran vitatható egyik-másik feladat, s még az elismert „bűnök”, jóvátétele is rengeteg bosszuságba, hosszú időbe és sok pénzbe kerül. ezért jelentős a 43-as építőipari vállalatnál a szocialista címért küzdő kövesi ernő villanszerelő brigád kezdeményezése. garancialevelet adnak a lakóknak a villanszerelésről és a vállalat helyett a brigád kötelezi magát hathavi jótállásra. így gondosabban végzik el a munkát, de ha mégis előfordulna valami zavar, akkor munkaidejükön túl, költségmegtérítés nélkül kijavítják a hibát.

a villanszerelők példamutató kezdeményezését követte most a fővárosi 8-as számú építőipari vállalat is, ahol már nemcsak egy brigád, hanem a szakipari részlegek, a vízvezeték- és villanszerelők, asztalosok, üvegesek, lakatosok, bádigosok és a festők is valamilyen jótállással végzik el munkájukat. ezzel tehát lényegében a lakástatarozás összes munkájának minőségéért felelősséget vállaltak, sőt olyan feladatokért is, amelyeknek kijavítására a vállalat nem kötelezhető. többek között csaptörésre a vállalat nem ad garanciát, de a dolgozó igen, mert gyenge és hibás csapat most már nem szerel fel. eddig 10 lakónak adtak garancialevelet a dolgozók és az év végéig még csaknem 600 megszüpített lakás tulajdonosa kapja meg tőlük a hathavi jótállás írásos dokumentumát. az új kezdeményezés követőinek nem az a célja, hogy sok utólagos javítást végezzenek, hanem inkább a hibák megelőzését tartják legfontosabb feladatnak. ezért jobb együttműködést szerveznek, hogy a különböző szakmák ne tegyék tönkre egymás munkáját és felhasználás előtt kíméletlenül selejtezik a kétes minőségű anyagokat is.

a kifogástalan minőségű munkát segíti a szocialista címért küzdő alkotás utcai lakásépítkezés műszaki dolgozóinak új elhatározása. ennek alapján négy vállalatnak, a beruházó, a tervező és két kivitelező vállalatnak a mérnökei és technikusai alakítottak egy közös műszaki brigádot, amely a hibátlan minőségű építkezés megszervezésével akarja kiérdemelni a szocialista címet. a jövő év közepéig, több mint 300 lakás felépítéséig dolgozik együtt a brigád, s az utólagos javítások megelőzésével csaknem 1 millió forinttal csökkentik az építkezés költségeit. /mti-

..-

9.14/a

- 6 -

bb. 11. a szakmai minősítő vizsgák tapasztalatai - az üzemek vezető szakemberei elismeréssel nyilatkoztak a fiatalok felkészültségéről

i/vt/hmé/rj sr

1962. szeptember 10.

azok a fiatalok, akik gimnáziumi tanulmányaikat öt plusz egyes oktatási rendszerben végezték, az idén tehettek először szakmai minősítő vizsgát. a művelődésügyi minisztérium szakoktatási főosztályán elkészültek az országos értékeléssel és az eredményről tájékoztatták az mti munkatársát.

elmondották, hogy országsszerte igen gondosan készítették elő a vizsgákat, amelyekre a nyár elején, az 1961/62 oktatási év végén - gimnáziumi tanulmányait befejező többszáz diák jelentkezett. az üzemek, gyárak vezetői, szakemberei mindenütt érdeklődéssel kísérték a vizsgákat és elismeréssel nyilatkoztak a fiatalok felkészültségéről, eredményeiről, az általuk készített munkadarabokról. az elnöki tisztet legtöbb helyen az iskolával együttműködő üzem igazgatója töltötte be.

a vizsgázók nagy többsége alapos felkészültségről tett tanúságot. elméleti tudásuk igen megbízhatónak, megalapozottnak bizonyult. jól össze tudták kapcsolni a szakmai-elméleti és a gyakorlati ismereteket. nemcsak felismerték, de kellően alkalmazni is tudták a fizikai kémiai, valamint egyéb természettudományi törvényszerűségeket a szakmai feladatok megoldásánál.

a fiatalok manuális készsége és képessége elég változatos képet mutatott. több olyan vizsgázó volt, aki igen magas szinten, nagy hozzáértéssel készítette el munkafeladatát.

a tapasztalatok megerősítették, hogy a szakmai minősítő vizsga nagy előnyt jelent a szakmunkásképzítés megszerzéséhez. /mti/

..-

bb. 12. nagynevű francia tudós látogat hazánkba az új magyar földtani kutatási módszerek tanulmányozására

i/tz/tm/rj vg

1962. szeptember 10.

szeptember közepén nevezetes vendége érkezik a magyar tudományok. andré cailleux párizsi egyetemi tanár, európa egyik legtekintélyesebb geológusa, a nemzetközi negyedkorkutató szervezet elnöke látogat el hazánkba egy hónapra, hogy személyesen tanulmányozza a magyar negyedkorkutatás, elsősorban mihálcz istván szegedi egyetemi tanár és intézete új eredményeit, amelyek több új vizsgálati módszer alkalmazásának köszönhetőek.

az egyik legérdekesebb például az, amely abból indul ki, hogy a homokszemcsék a folyóvizben szinte „párnák között”, utaznak, éles, szögletes felületük sértetlen marad, amelyeket vízszint hosszú időn keresztül görget a szél, lassanként legömbölyödnek, tompára csiszolódnak. mihálcz szegedi professzor felismerte, hogy a kétféle szemcsék arányából meg lehet állapítani bármely homokréteg eredetét, származását. egy-egy ilyen vizsgálathoz 150 homokszemcsé is elég, töredéke annak, amit egyszerre a mikroszkop alá lehet helyezni.

/folyt.köv./

9.40- szb

7

bb. 12. / nagynevü.....1. folyt./rj

hazánkban ugyancsak a szegedi intézet alkalmazta először nagy arányokban az utolsó évmillió alatt az egyes üledékek közé keveredett virágpór - pollen - vizsgálatát a különböző rétegek korának meghatározására.

a professzor ezeket a módszereket először a duna-tisza közén alkalmazta. a tudomány régebbi álláspontja szerint ezt a területet medrének-sorozatos változtatásai közepette a duna töltötte fel hordalékhomokjával. többszáz kutatófurás és sok eddigi artézi kúrfurás által felhozott talajminták vizsgálatából azonban kiderült, hogy a duna-tisza köze alatt ugyan valóban ott van a dunai folyóvízi homok, de meglepően mélyen, 100-150, sőt például szentes alatt 220 méteres mélységben. felette viszont egészen a felszínig mindenütt a lekerekített, szélhordta homok tömegein hatol keresztül a furófej. csak a duna és a tisza jelenlegi medrének közvetlen közelében ékelődik közéjük egy-egy vékony folyami homokréteg.

mindebből az következik, hogy a duna közvetlen, folyóvízi feltöltőmunkája a pliocén után, több mint 600 000 évvel ezelőtt befejeződött, s azóta a folyók által a parton lerakott homokot már a szél görgette tovább a duna-tisza közére és halmozta ott fel. ezzel egészen új képet kaptunk a duna-tisza köze földtani felépítéséről.

az intézet kormeghatározási eredményei azonban nagy segítséget nyújtanak a nyersanyagkutatásnak is. a földgáz a kőolaj és a melegvíz ugyanis a pliocén korai szakaszaiban - több mint egy évmillióval ezelőtt - leggyakrabban a kéreg gyűrődései folytán keletkezett boltozatok alatt gyűlt össze. minthogy pedig az egymásra települt rétegek nagyjából párhuzamosan helyezkednek el, s a közéjük keveredett pollenből bármelyik réteg lerakódásának kora megállapítható, ezzel a módszerrel viszonylag csekély mélységű furásokból is jól lehet következtetni a mélyben lévő boltozatokra, s így ezeknek az értékes nyersanyagoknak a hollétére is.

cailleux professzornak módja lesz nemcsak az alföld, hanem az egész ország negyedkori képződményeinek tanulmányozására, az állami földtani intézet, az ötvös Loránd tudományegyetem stb. szakembereinek kalauzolásával./mti/

-. -

9.50/a

- 8 -

bb. 13. határtalálkozók hét megyében - megemlékezések kulturális évfordulókról - az országos béketanács tervei a következő hónapokra

i di/tm/e sr

1962. szeptember 10.

az országos béketanács változatos munkaprogramot állított össze a következő hónapokra. rendezvényeinek egy része továbbra is a moszkvai leszerelési és béke világkongresszussal foglalkozik. a leszerelésért címmel kötetet állítanak össze az év derekán lezajlott tudományos békekonferencia és az országos békekonferencia anyagából, valamint a világ békeharcosai nagy találkozásának felszólalásaiból és dokumentumaiból. előreláthatólag 25 000 példányban hat különböző gondolat köré csoportosított vándorkiállítás és falujságot bocsátanak a városok és falvak népfrontbizottságainak rendelkezésére. ezen kívül kiadnak egy fényképsorozatot is a moszkvai kongresszus eseményeiről.

az év végéig hét megyében határtalálkozót rendeznek. nógrád, borsod és komárom megyében csehszlovák, békés, hajdu és csongrád megyében román, győr-sopron megyében pedig osztrák békeharcosokat látnak vendégül. az országos béketanács rendezésében országszerte megemlékeznek a kínai népköztársaság, a német demokratikus köztársaság, a szovjetunió és finnország nemzeti ünnepéről. barátsági esteket tartanak és kiállításokat rendeznek a béke világtanács javaslatára megünneplik, illetve méltatják a következő időszak 12 jelentős kulturális évfordulóját. előadások hangzanak majd el többek között Lope de Vega, Debussy, Gerhardt Hauptmann, Maeterlinck munkásságáról, életművéről.

fényképsorozatot állítanak össze hazánk életéről, s a szemléltető beszámolókat többek között elküldik a francia, a mali, a belga és a ghanei béketanácsnak, valamint a német demokratikus köztársaság békemozgalmának. ezen kívül az ország több városában kiállítást rendeznek szíriáról, kongóról és indiáról. az országos béketanács felveszi a kapcsolatot kuba, ghana, japán és algéria népfrontmozgalmával, vendégeket hív meg hazánkba az egyesült államokból, angliából, a német szövetségi köztársaságból és chiléből. ebben az időszakban ellátogat hazánkba a lengyel hazafias arcvonaltudósok küldöttsége is. az országos béketanács tudományos bizottsága megkeresi az együttműködés formáit az angol és a japán békeharcosok tudományos bizottságával. a szovjet tudósok hasonló testületével már szoros kapcsolatot tartanak fenn. /mti/

-. -

9.55/a

- 9 -

10 15 ✓

bb 15. valamennyi bányászt felszereltek szénmonoxid ellen védő készülékekkel az ózdvidéki szénbányászati trösztnél

vid gg szb ki

1962. szeptember 10.

az ózdvidéki és a borsodi szénbányászati trösztök üzeimben tavaly kezdték meg a bányászok felszerelését szénmonoxid ellen védő mentőkészülékkel. a könnyen kezelhető és a bányamunkát nem akadályozó készülékeket a bányászok egész műszak alatt magukkal hordják.

az idén már hazai gyártmányú védőálarcot kaptak a bányászok. a borsodi szénbányászati trösztnél elsősorban a tűzveszélyes ormosi, alberttelepei és más üzemek dolgozóit látták el. most kezdték meg a mentőkészülékek kiosztását a szuhavölgyi szénbányáknál. már több mint tízezer bányász hordja a mentőkészüléket.

befejeződött a mentőkészülék kiosztása az ózdvidéki szénbányászati tröszt üzeiménél. itt már mind az ötezer föld alatt dolgozó bányászt felszerelték és kioktatták a készülék használatára. /mti/

-.-

bb 14. basa mári nótája és a kőkecske mondája a madarasi monográfiában

vid fm/n szb fm

1962. szeptember 10.

már csaknem valamennyi bács megyei faluban hozzákezdtek a helyi monográfiák írásához. ezt a munkát legtöbb helyen a népfront bizottságok által szervezett - jórészt pedagógusokból álló - helytörténész - csoport végzi. a 80 tagú megyei népkutató csoport tagjai is több mint 20 községben gyűjtik a monográfia anyagát. a többi között kiskunhalas város részletes történetleírása már elkészült. a kecskeméti járás falvairól rövidesen összesített monográfiát adnak ki. a falvak történetirői közül talán a madarasiak végzik a legérdekesebb munkát. a pedagógusok itt összegyűjtik az ősi népmondákat is. a helyiek közül is csak kevesen tudják például, hogy a sokszor emlegetett kőkecske mondája még a török időkben keletkezett, amikor a szájhagyományok szerint egy kőből faragott kecske-figurába rejtette el töménytelen kincsét az ott székelő janicsár aga. a többi között érdekes még basa mári nótájának születése, amely akkor keletkezett, mikor a szegény szolgálólányt feleségül vette a falu leggazdagabb földesura. a gyűjtemény között vannak a türr István szabadsághősről költött mondák is. a faluban fellelhető népmondákat - megfelelő magyarázattal - a készülő történetleírások között helyezik majd el. /mti/

-.-

10.40/a

- 10 -

bb. 16. a második öt éves terv végén percenként harminc tojást adnak a most épülő somogyi „tojásgyárak”,

vid/ká/gk/e

1962. szeptember 10.

több mint 58 millió forintos beruházással három somogyi állami gazdaságban: az alsóbogátiban, a balatonnagyberekiben és a lábodiban korszerű, nagyteljesítményű tojóházak, keltető és tenyészjérce-nevelők épülnek. a legnagyobb báromfikombinát az alsóbogáti állami gazdaság pusztakovácsi üzemegységében lesz, ahol 32 000 tojótyukot tartanak, s évente ötmillió hétszázhatvan ezer tojást nyernek. ezenkívül egymillió kétszáz ezer napocsirkét adnak át hizlalásra és kétszázharminchétezer jércét nevelnek fel továbbtenyésztésre.

a második öt éves terv végére a három gazdaságban működő „tojásgyárak”, percenként harminc tojást „termelnek”,. /mti/

-.-

bb. 17. szerelik a tiszai vegyikombinát legnagyobb szabadtéri daruját

vid/sze/e ki

1962. szeptember 10.

a tiszai vegyikombinát műtrágyagyárának szive - ahogy a dolgozók nevezik - a kétszáz ezer léghőméteres ammóniak-előállító üzem lesz. ebben a két hatalmas csarnokból és szociális szárnyból álló létesítményben 15 egymásba kapcsolódó üzembrészt alakítanak ki és az „u”-alakú épület udvarán is számos berendezést szerelnek fel. ezeknek a gépi berendezéseknek mozgatására és kiszolgálására az udvari részben száz tonna teherbírásu bakdarut építenek. a hatalmas darut a német demokratikus köztársaságban készítették és több mint tíz vagonban szállították tiszaszederkénybe. a 200 méter hosszú pályán dolgozó berendezést német szakemberek irányításával állítják össze és ez lesz a tiszai vegyikombinát legnagyobb szabadtéri daruja. a nagy teherbírásu daru szerelését a napokban kezdték meg és az év végére fejezik be. /mti/

-.-

bb. 18. kilencszáz éves temető feltárását kezdte meg kesztölcön a nemzeti múzeum

vid/fm/n/e

1962. szeptember 10.

a nemzeti múzeum középkori magyar temető feltárását kezdte meg kesztölc községben. a már előkerült ezüst hajfonatkarikák arról tanuskodnak, hogy a sírok a 11-12. századból származnak, tehát zömében 900 évvel ezelőtt élt lakosok földi maradványait tárják fel. a leletekből választ kapnak a kutatók arra, hogy milyen volt kesztölc népessége a 11. század előtt, s megállapítják a község középkori jellegzetes sajátosságait. /mti/

-.-

10.45/a

- 11 -

bb 19. hatvannyolcezer forintot fizettek ki egy építőipari ujitásért

vid gg szb ki

1962. szeptember 10.

a százhalombattai erőmű gépeinek üzemeltetéséhez nagymennyiségű hűtővizet lesz szükség. az erőműtől a dunáig vezető csatorna végén huszonöt méter hosszú és tiz méter széles betonszekerényt, vízkivételi művet építettek. az eredeti tervek szerint ehhez drága külföldi vas szádfalakra és sok acélmerevítésre lett volna szükség.

négy dunaujvárosi műszaki szakember: finta ferenc, kaplanek kornél, márki jános és nagypál sándor ujitást dolgozott ki a vízkivételi mű gazdaságosabb építésére. eszerint a nagyméretű vasbetonszekerény oldalfalait előbb a helyszínen elkészítették, s ezt a kétezernégyszáz tonna súlyú betonszerkezetet a megfelelő mmélységbe süllyesztették majd kibetonozták a betonszekerény alját.

az ujitás segítségével a vízkivételi mű építési idejét félévvel megrövidítették és egymillió nyolcszázhetvenháromezer forint beruházási költséget takarítottak meg. a négy ujitó és a három közreműködő eddig hatvannyolcezer forint ujitási, illetve közreműködési díjat kapott. /mti/

--

bb 20. tizezer forint prémium a nagykunság legfiatalabb fejőgulyásának

vid ká/gk szb

1962. szeptember 10.

garai sándor, a kisujszállási buzakalász termelőszövetkezet ifjú tehenésze két évvel ezelőtt, az általános iskola elvégzése után szegődött el fejőgulyásnak. a szorgalmas fiu hamar elsajátította a legfontosabb tudnivalókat és ma már a termelőszövetkezet legjobb állattenyésztői között emlegetik. a nagykunság legfiatalabb fejőgulyására ebben az évben tizenkét fejős tehenet bíztak. az előre meghatározott fejési terv szerint tizenkét jószágtól egy év alatt 34.5 ezer liter tejet kellett kifejnie. ezt a mennyiséget azonban szakszerű takarmányozással, lelkiismeretes gondozással már szeptember első felében elérte. tehenei közül több máris elérte a három-három és félezer literes hozamot. a fiatal jószággondozó kiváló termelési eredményéért előrelathatóan mintegy tizezer forint prémiumot kap a szövetkezettől. ezzel együtt évi keresete megközelelti majd a 28.000-30.000 forintot. /mti/

--

10.55/a

- 12 -

bb 21. egyes ércek fémkihozatalánál már elérték a világszinvonalat az apci fémtermia vállalat dolgozói

vid gg szb ki

1962. szeptember 10.

a hazai acélgyártó üzemek frissítőanyagokkal való ellátására és a különböző acélfajták minőségének javítására a heves megyei apc községben 1945-ben kezdte meg a termelést a fémtermia vállalat. az üzemben, importált ércekből, valamint a hazai timföldgyártásnál keletkező melléktermékből tizféle nemes ötvözőanyagot - így például teljesen karbonmentes ferrowolframot, ferromolibdént, ferrotitánt és ferrovánádiumot készítenek. ezeket a drága ötvözőanyagokat diógyőrött, ózdon, csepelen, dunaujvárosban és győrött hasznosítják a minőségi acélok gyártásánál. a kis üzem műszaki és fizikai dolgozói a folyamatos termelésen kívül egyik döntő feladatuknak a minőség javítását és új ötvözetek előállítását tekintik. a közös összefogás szép eredményeket hozott. egyes ércek fémkihozatalánál már elérték a világszinvonalat. így többek között - a ferrowolframnál és a ferrotitánnál ugyanolyan fémkihozattal dolgoznak, mint a korszerű berendezésekkel felszerelt nagy nyugati gyárak.

az apci üzemben kísérletképpen magnéziumkohó is működik. ebben pilisvörösvári dolomitból magnéziumfémot készítenek. a kísérletek során több mint 75 tonna ilyen fémot gyártottak. ugyanakkor a magnéziumból és aluminiumból új, nyújtható és hengerelhető ötvözetet állítottak elő, s ezt már üzemszerűen gyártják. az idén 50 tonna ilyen ötvözetet készítenek.

a gyár dolgozói ebben az évben az előirt minőségnek és mennyiségnek megfelelően már 80 millió forint értékű nemes ötvözetet szállítottak el hazai acélgyárakba. /mti/

--

bb 22. egy héttel korábban érik, nem zöldül az új szentesi étkezési paprikafajta

vid ká/gk szb

1962. szeptember 10.

a szentesi fehér étkezési paprika sajátos tulajdonsága, hogy ha elég sok napfényt és meleget kap, akkor ragyogóan szép, csontszínű lesz. viszont, ha kora tavasszal, illetve késő ősszel hűvösebbre fordulnak az éjszakák, a paprika zöldül, s ezzel veszít értékéből. a szentesi kertészeti kutató telepen többévi keresztezéssel és szelekcióval most olyan új fajtát sikerült kinemesíteni, amelynél megszüntették a zöldülésre való hajlamosságot. az új szentesi fehérpaprika másik nagy előnye, hogy egy héttel korábban érik a hagyományos fajtánál, így a hűvösebb, napfényben szegényebb tájakon is eredményesen termeszthetik. /mti/

--

11.00/a

- 13 -

bb 23. Lakosonkint száz két forint értékű társadalmi munka csanád-
albertin

vdiid fm/n szb fm

1962. szeptember 10.

a hazafias népfront kezdeményezésére a csongrád megyei községek között verseny kezdődött az idén, azért, hogy a lakosság minél több társadalmi munkával segítse a városok és a falvak építését és szépítését. az eddigi eredmények alapján csanádalbertin első helyre s az ezzel járó hetvenötezer forintos jutalom elnyerésére. ebben a községben lakosonkint, még a csecsemőket is beleszámítva - átlagosan mindenkire száz két forint értékű társadalmi munka jut már az idén. a csanádalbertinek mintegy ezeröttszáz köbméter földet mozgattak meg a különböző építkezéseknél. önkéntes munkával bontották le a régi tűzoltószertárt, amely helyett újat építettek. szabadidejében a falu egész lakossága résztvevett az új törpevizműhöz kapcsolódó vízvezeték-hálózat lefektetésében. száz négyzetméteres új parkot is létesítettek a községben. az asszonyok az óvoda kifestésével, rendbehúzásával tüntek ki. a helybeli kossuth-tsz fogatosai pedig társadalmi munkában a környék földutjait tették rendbe.

a hazafias népfront aktiváinak és a tanácsstagoknak a kérésére a lakosság megígérte, hogy az idén épülő új járdák, csatornák és egy autóbusszgarázs elkészítéséhez is segítséget nyújt majd s ezzel is elősegítik, hogy a község megtartsa a társadalmi munka versenyében most elért első helyet. /mti/

..-

bb 24. több mint hatmillió tonna kukoricaszár terem az országban - hogyan használjuk fel az értékes szerves anyagot?

vid ká/gk szb ká

1962. szeptember 10.

a kukoricaszár felhasználásának lehetőségeivel a keszthelyi mezőgazdasági akadémia kutatói az elmúlt években behatóan foglalkoztak. a szakemberek megállapították, hogy a hazánkban termelt kukorica szárának a sulya évente meghaladja a hatmillió tonnát. ennek a hatalmas tömegű értékes szerves anyagnak a sorsát pedig nem nézik közömbösen a gazdaságok vezetői. felhasználható takarmánnyá, - silóalapanyagként - almózásra és közvetlenül trágyázásra. a kukoricaszár répaszelettel és melasszal együtt besilózva jó minőségű és olcsó takarmány. a kísérletek bizonyítják, hogy a kukoricaszár keményítőértékben jobb a zabosbükönynél is. a szerves anyagban, humuszban szegény földjeink is igénylik a kukoricaszárat, ezért eltüntetni semmiképpen sem szabad. a talajerőgazdálkodás szempontjából rendkívül fontos kukoricaszárat úgy kell ősszel alászántani, hogy a növény csonkjai ne maradjanak a felszínen, mert üressé teszi a talajt, az el nem korhadt szármaradvány gátolja a talajvíz talajmunkákat és a növényápolást. /folyt.köv./

11.05/a

- 14 -

bb 24. /több mint hatmillió... 1. folyt./- szb

a kukoricaszárat célszerű silótöltő gépekkel és átalakított kombájnokkal felaprítani és közvetlenül a levágás után minél korábban a földbe szántani. a talajerő-visszapótlási kísérletek szerint 30-40 mázsa kukoricaszár két mázsa pétisóval együtt ugyanolyan utótermést eredményezett, mint 160 mázsa érett istállótrágya. a szakemberek szerint kukoricaszár és a műtrágya biológiai értéke azonban nem olyan magas, mint az istállótrágyáé, ezért legcélszerűbb egyidejűleg holdanként 80-100 mázsa istállótrágyát 30 mázsa kukoricaszárral és egy-két mázsa pétisóval együtt felhasználni. /mti/

..-

bb 25. helyszínen gyártott nagypanelekből megkezdtek az ifjúsági lakóházak falainak építését pécsen

vid gg szb ki

1962. szeptember 10.

pécs kertvárosának utcáiban szinte gombamódra szaporodnak a szebbnél-szebb kis villák; bányászok, üzemi munkások, tisztviselők új otthonai. a kertvárosban jelölték ki az ifjúsági lakótelepet is, ahol a kiszervezésében hetven fiatal házaspár épít új házat. a városi tanács olcsó telekkel, az ötpécsi fiókja kedvezményes törlesztésű kölcsönrel, a tervező vállalat fiatal mérnökei pedig az ikerházak rendszerben épülő családi házak terveinek elkészítésével segítették a fiatalokat. a baranya megyei építőipari vállalat a szükséges gépek jutányos áru átadásával, műszaki vezetővel és tíz fős ifjúsági brigáddal támogatja a lakótelep építését. a jövődi háztulajdonosok ezer-ezer óra társadalmi munkát végeznek. a tavasz óta a tereprendezést, alapozást, a szobafalanyagok elemek helyszíni gyártását végezték. a héten már „látványosabb”, munkára került sor. daru segítségével megkezdtek a kívül-belül előre levakolt, ajtó- és ablakkerettel felszerelt elemekből az ifjúsági lakóházak falainak felállítását. ezzel a módszerrel naponta két lakás szerelhető össze. harmincnyolc lakás paneljei már ott sorakoznak, s folyamatosan készítik a többit is. az eredeti terv szerint novemberre kell tető alá kerülni a kétszobás otthonoknak. ezért a jó idő minden percét kihasználják, hogy a kezdeti nehézségek okozta többhetes elmaradást pótolni tudják. /mti/

..-

11.10/a

- 15 -

bb. 26. havonta több mint ötven tanyai iskolát és tsz-központot látogatnak meg a csongrád megyei művelődési autók

vid/fm/n/e

1962. szeptember 10.

csongrád megye lakosainak mintegy harmincöt százaléka, körülbelül százhuszezer ember még ma is a városoktól és falvaktól távoli tanyákon él. a tanyai lakosság tájékoztatásához, művelődéséhez sok segítséget nyújt a megyei könyvtár két művelődési autója, amelyek havonta rendszeresen ötvenkét külterületi iskolát és tsz központot látogatnak meg. a művelődési autóknak a korábbi éveknél lényegesen több, jelenleg kétezeröttszáz beiratkozott olvasója van. havonta átlag ezeröttszáz kötetnyi könyvet kölcsönöznek. nemcsak a szórakoztató szépirodalmi, hanem a mezőgazdasági szakkönyvekből is egyre nagyobb a forgalmuk. egy-egy hónapban kétezeröttszázan is megnézik a művelődési autók segítségével vetített filmeket, és népszerűek ismeretterjesztő előadásaik is.

az új évadban ósztól tovább bővülnek a tanyai lakosság szórakoztatását és művelődését célzó programok. a megyei könyvtár nemrég kapta meg harmadik művelődési autóját, amellyel a tervek szerint az irodalmi színpadok 5-6 fős brigádja-it viszik majd el rendszeresen a tanyavilágba, hogy ott élőszóval tolmácsolják a nagy írók és költők alkotásait s ezzel kedvet teremtsenek az olvasáshoz, gyarapítsák az irodalom kedvelőinek táborát. /mti/

bb 27. tanítóképzős színészek - kibővítési szocialista szerződését a dorogi józsef attila művelődési ház és az esztergomi felsőfoku tanítóképző

vid/fm/n/e

1962. szeptember 10.

a dorogi józsef attila bányász-művelődési ház és az esztergomi felsőfoku tanítóképző tavaly szocialista szerződést kötött: kölcsönösen segítik egymást, új színfoltokkal gazdagítják kulturális életüket. a szerződés nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a képzőből most kikerült, többségükben falun tanító pedagógusok a népművelés csaknem minden ágában jártasak.

/folyt.köv./

11.15/a

- 16 -

bb. 27. /tanítóképzős...folyt./e

a jó tapasztalatok alapján az idén még szorosabb együttműködést alakítanak ki. a dorogiak továbbra is átadják a néprajzi és régészeti munkában szerzett gazdag tapasztalataikat. tájmuzeumuk mindig nyitva áll a fiatalok előtt, közös néprajzgyűjtő körutakat szerveznek és az anyagot együttesen dolgozzák majd fel. kölcsönösen közreműködnek egymás rendezvényein. így például a képzősök bekapcsolódnak a művelődési ház zenekarátok körének munkájába, a tanárok többször vezénylik majd a dorogi szimfonikusok zenekarát, az intézet énekkara pedig önálló hangversenyeket ad a művelődési házban. irodalmi színpadaik is több csere-, illetve közös műsort terveznek, a kétéves szerződést több új ponttal is kibővítik. ezek közül egyik legjelentősebb, hogy a legtehetségesebb képzősöket felveszik a művelődési ház most alakult, járási öntevékeny színházába. /mti/

bb. 28. két újabb lengyel-magyar szénelőkészítő mű beruházását kezdik meg

t szf/gk/e vg

1962. szeptember 10.

újabb lengyel-magyar szénelőkészítő művek telepítéséről tárgyalt budapestben a lengyel bányász- és energiaügyi minisztérium, valamint a nehézipari minisztérium beruházási szakemberekből álló közös bizottsága.

mint ismeretes, a lengyelországi szénbányák meddőhányóiban levő jóminőségű szén kitermelésére alakított haldex lengyel-magyar részvénytársaság már két üzemet épített lengyelországban magyar módszer szerint. a michau üzem a tatabányán kidolgozott ciklon-rendszerű mosási módszerrel óránként 100 tonna szenet képes kimosni a meddőből. nemrég megkezdte az üzempróbát a sombierki ciklon-rendszerű üzem is, hasonló kapacitással.

a lengyel és a magyar beruházási szakemberek tanácskozásán a haldex javaslatára elhatározták, hogy még ez évben megkezdik a harmadik közös lengyel-magyar szénelőkészítő mű beruházását a lengyelországi makasowi bányában. ez nagyobb lesz az előző kettőnél, óránkénti 140 tonna kapacitással termeli a szenet a meddőből. ugyancsak döntöttek a dimitrov bányában telepítendő negyedik szénelőkészítő mű beruházásáról is. ezt 1963 elején kezdi meg a haldex. a két új üzem műszaki berendezéseit ugyanugy, mint a már meglévő kettőt, tatabányán tervezik és készítik. /mti/

11.20/e

- 17 -

bb. 29. termővé válik az ōrségi föld - 12 év alatt 700 millió forint többletbevétel.

vid/j/e ká

1963. szeptember 10.

a vas megyei pártbizottság és a megyei tanács végrehajtó bizottsága a mezőgazdasági osztály mellett működő társadalmi bizottságot hozott létre, amely kidolgozta az ōrségi terület talajjavításának módszereit. a bizottság felmérése szerint 87 000 holdon, 68 község határában kell elvégezni a talajjavítást.

a keszthelyi mezőgazdasági akadémia szentgyörgyvölgyi kísérleti telepén kikísérletezték az ōrségi föld szakszerű javítását, s ennek alapján határozták meg a munka „menetrendjét”, „első feladatként szabályozták a területen áthúzódó folyókat, s a folyók között megépítik a vízlevezető csatornák kiterjedt rendszerét. a főcsatornákhöz minden tábláról a kisebb levezetők egész hálózatát építik ki, hogy az ugynevezett vakond-drén nyílásokon a káros vízmennyiség eltávozhasson. a pangó vizek elvezetése után a földeken 80 centiméterre a felszín alatt mélylazítást végeznek, amivel a talaj egész vízgazdálkodását megjavítják. a mechanikai művelet után a kémiai következik: 50 mázsa kalciumkarbonát tartalmu műtrágyát kap minden hold föld.

a magyaranyu munka első mozzanata a csatornarendszer térképezése, tervezése bajánsenyén és kerkáskápolnán megkezdődött. a számítások szerint a kiadás 268 millió forint lesz. ennek az összegnek a felét az állam fedezi, felét pedig 12 évre hitelként kapják az érdekelt községek. a munka a tervek szerint 4-6 évig tart, ezután a vakond-drénezést 12 évenként, a talaj mélyművelését 5-6 évenként megismétlik.

a megyei tanács szakemberei kiszámították a várható terméstöbbletet. e szerint a szántóföldi és rét-terület megjavításával 12 év alatt több mint 700 millió forint többletbevételhez jutnak az érdekelt termelősövetkezetek. /mti/

- . -

11.30/a

- 18 -

PK

bb 30. „kifujják”, a vizet a földből - érdekes eljárással mélyítik az izamajori bauxitbánya aknáját

vid gg szb ki

1962. szeptember 10.

a bakonyi bauxitbányákhoz tartozó izamajori területen új akna építését kezdték meg. az aknát - a geológusok figyelmeztetésére - különös gonddal mélyítik, mert lefelé haladva szinte méterről-méterre nő a vízbetörés veszélye. az előzetes kutatások szerint, percenként nyolc-tíz köbméter víz bezudulásával kell számolni.

ezért itt a hazai bauxitbányászatban új eljárást alkalmaznak a karsztos eredetű, földalatti vizek veszélytelenítésére. az akna kijelölt területén, mintegy száz méterre a föld alá, vékony csöveket bocsátanak le, s ezeken levegőt pumpálnak a mélybe. a gyorsan áramló levegő nyomást gyakorol a földalatti vízre, s a fellépő feszültség a folyadékot a nyomással ellentétes irányban áramlásba hozza. a víz az állandó nyomástól kergetve az előre elkészített csöveken át a felszínre tódul. így lényegében „kifujják” a vizet a földből, vagyis víztelenítik a mélyebben fekvő rétegeket. a számítások szerint teljes egészében felszínre nyomhatják a munka sikerességét veszélyeztető vízmennyiséget és szivattyuk nélkül is zavartalanul dolgozhatnak. az akna megépítése után abbahagyják a víz kiemelését, mert a jól szigetelt aknafal nedvességálló lesz. /mti/

- . -

bb 31. három földrész tíz országának dolgozóival leveleznek a diósgyőri eszperantisták

vid fm/n szb

1962. szeptember 10.

a diósgyőri gépgyárak színvölgyi művelődési otthonában 13 szak körben csaknem négyszáz tag tevékenykedik. a népek közötti barátság ápolásában, egymás megismerésében igen hasznos munkát végeznek az eszperantisták, akik amerika, európa, ázsia 10 országának dolgozóival tartanak fenn kapcsolatot. így rendszeresen leveleznek többek között svéd, spanyol, chilei és japán eszperantistákkal is.

a külföldről érkező levelek nemcsak sok érdekességről, de az illető országok békemozgalmának fontosabb eseményeiről, mozzanatairól is beszámolnak. ezeket a leveleket magyarra fordítva rendszeresen kifüggesztik a művelődési otthon béke híradó elnevezésű faliújságján, s így azok értékes tájékoztatást adnak a művelődési otthonban nagyszámban megfordulóknak a közeli és távoli országok békemozgalmáról. az utóbbi hetekben az egyik japán eszperantista - mioko adachi - levelei keltették és keltenek különösen érdeklődést. a japán eszperantista ugyanis végig élte a hirosimai amerikai atomtámadást s annak ma is súlyosan sérült áldozata. levélsorozatában részletesen leírja az „ördög villámának”, - így nevezik az atombombát - retentő pusztítását és a maga betegségét. a rendkívül tanulságos, megdöbbentő beszámoló mindennél hatásosabb propaganda és utmutató a békeharcosok számára. /mti/

- . -

11.40/a

- 19 -

PK

bb 32. új szakorvosi rendelőintézetekkel, egészségügyi intézményekkel bővül fejér megye falusi lakosságának egészségügyi ellátása

vid fm/n szb

1962. szeptember 10.

a fejér megyei tanács egészségügyi osztálya - az egészségügyi minisztérium hathatós segítségével - s a községek lakosságának társadalmi munkájával jelentősen bővíti a megye falusi lakosságának egészségügyi ellátását. a járási tanácsok mind inkább nagyobb hatáskörrel oldják meg az egészségügyi ellátással kapcsolatos feladatokat és ez is nagyban elősegíti, hogy a jövőben a falusi lakosság még jobb még gondosabb egészségügyi ellátásban részesülhet.

enyiing községben rövidesen megkezdheti részleges működését az új területi szakorvosi rendelőintézet, amely a jövő évben már teljes kapacitással dolgozik. az új rendelőintézet épületének egyik szárnyában korszerű tüdőbeteggondozó nyílik felnőttek és gyermekek részére, a másik szárnyban pedig mentőállomás lesz. az enyingi rendelőintézet mintaszerű felszerelésével és orvosainak szakmai felkészültségével több község termelőszövetkezeti parasztságának nyújt majd jobb egészségügyi ellátást az eddigénél. az új rendelőintézetben több olyan szakorvos működik, aki egyetemi tanársegédi beosztását cserélte fel azért, hogy a falvak egészségügyi ellátásában közreműködjenek.

sárbogárd járási székhelyen a járási egészségház átalakításával és bővítésével szakrendelések is lehetővé válnak. ez a kis rendelőintézet képezi majd magvát a második ötéves terv végén mintegy 8 millió forintos beruházással [redacted] épülő korszerű sárbogárdi járási rendelőintézetnek. ez egyidejűleg a székesfehérvári rendelőintézet zsúfoltságát is tehermentesíti majd.

nagyvenyim község tanácsa saját erőből, a község termelőszövetkezeteinek és az őket patronáló dunai vasmű dolgozóinak és a helyi motoralkatrészgyár üzemi dolgozóinak segítségével új körzeti orvosi lakást, rendelőt, valamint egészségügyi tanácsadót épít. a berendezésről a megye egészségügyi osztálya gondoskodik.

baracs község tanácsa, termelőszövetkezetei és társadalmi szervei új körzeti orvosi rendelő építését kezdeményezték közös összefogással. az új rendelő baracson kívül a hozzákapcsolt két községnek - kisapostagnak és kisszentmiklósnak - ezenkívül 12 tanyai telephelynek lesz a központi rendelője. a baracsiak kezdeményezése a fejér megyei tanács vezetőségénél nagy elismerésre talált.

/folyt.köv./

11.47/a

- 20 -

12/10
PRL

bb 32. /új szakorvosi... 1. folyt./- szb

szabadbattyánban új körzeti fogászati rendelő létesült, amely október első napjaiban kezdi meg működését. a körzethez négy község tartozik. a korszerűen berendezett fogászati körzeti rendelőben tökéletes fogászati ellátásban részesülhetnek a dolgozók. a szabadbattyáni új fogászati körzeti rendelő ugyancsak tehermentesíti a székesfehérvári rendelőintézet munkáját.

a megyében új szociális otthon kezdi meg működését 30 férőhellyel, mezőszilas községben. az új létesítmény, amelynek teljes befejezése a jövő évben várható - valóban otthoni biztosít korszerű felszerelésével az ott elhelyezendőkre részére.

tovább javul a megyében a középfokú egészségügyi szakdolgozókkal való ellátottság is. még az idén 35 körzeti ápolónői állást szerveznek, főleg termelőszövetkezeti községekben. ezzel megközelítően elérik, hogy minden körzeti orvos mellett működjen körzeti ápolónő. az idén már minden orvosi körzetben az adminisztrációs munkát külön orvos-írnok végzi. /mti/

-.-

bb 33. gépekhez is értő, sokoldalú szakembereket képeznek ki ezután a vājáriskolában - az érc-, ásvány-, bauxit- és kőolajbányászatra is kiterjesztik az iparitanuló-képzést

i szf/hné szb vg

1962. szeptember 10.

a munkaügyi miniszter a nehézipari miniszterrel együtt utasítást adott ki a bányaiipari tanulóképzés fejlesztésére.

a rendelkezésnek - amint a nehézipari minisztériumban elmondták - az a célja, hogy a fokozott gépesítés felé haladó bányászati gépekhez is értő, sokoldalú szakmunkásokat adjon. erre vonatkozó fontos intézkedése az utasításnak, hogy a vājár ipari tanulókat a hagyományos bányászati munkákon kívül ezután a bányagépek /szállítógépek, légsűrítők, szellőztetők, szivattyúk, stb./ kezelésére, valamint a szükséges lakatos- és villanszerelő ismeretekre is oktatni kell. az oktatásra gyakorolóműhelyeket kell berendezni. az így képzett ipari tanulók a segédvājár-vizsgával együtt bányagépezői vizsgát is tesznek.

ugyanakkor, amikor a vājártanulók gépkezelést tanulnak, a bányászati lakatos, villanszerelő és bányaelektro-lakatos ipari tanulókat a vājármunka elméleti és gyakorlati alapismereteire is meg kell tanítani. az utasítás szerint a vājárszakmát olyan fokon kell nekik tanítani, hogy az iskola befejezése és 300 letöltött csapatmunka után a felnőttek vājár-szakmunkás tanfolyamába való bekapcsolódás utján megszerezhesék a vājárképesítést.

/folyt.köv./

11.55/e

- 21 -

PRL

bb 33. /gépekhez is... 1. folyt./- szb

a vājártanuló-iskolák eddig kizárólag szénbányászokat adtak, az egyéb bányászati ágak szakmunkásait tanfolyamokon képezték ki. csupán az ércbányászati tanulóképzés céljára volt rudabányán egy kis fiókiskola, az utasítás most úgy intézkedik, hogy a vājártanuló-képzést az [redacted] érc-, ásvány- és bauxitbányászatra is ki kell terjeszteni, hogy ezeknek a fejlődő szakmáknak a szakmunkás utánpótlását is biztosítsák.

az intézkedéseket 1962. szeptember 1-től 1964. szeptember 1-ig fokozatosan kell végrehajtani. /mti/

..-

bb 34. munkaegység-levonással, pénzbürséggel sujtják a társadalmi tulajdon ellen vétő szövetkezeti tagokat a karcagi tsz-ben

vid ká/gk szb ká

1962. szeptember 10.

a csaknem tízezer holdon gazdálkodó karcagi május 1. termelő-szövetkezet fegyelmi bizottsága ebben az évben tizenöt olyan szövetkezeti tag ügyét tárgyalta, akik vétettek a társadalmi tulajdon ellen, magatartásukkal rontották a munkafegyelmet, cs. nagy lőrinc növénytermelési dolgozó például lucernaszénát tulajdonított el, s ezért a fegyelmi bizottság előterjesztésére a vezetőség öt munkaegység levonására, valamint 30 kiló lucernaliszt árának a megtérítésére kötelezte. székely Imre juhász a gondjaira bízott háztáji birkákat a tiltott öntözéses legelőre terelte, s komoly kárt tett a sarjadó zöldtakarmányban. öt munkaegység levonással büntették. takács lőrinc a 2-es számú üzemegység dolgozója a juhodály takarításáért többet számolt el az előírtnál és ezzel higitotta a munkaegységet. őt is, valamint papp sándortól, az 1-es számú üzemegység dolgozójától, aki kárt okozott a szövetkezeti tulajdonban. öt munkaegységet vontak le. a szövetkezet két vezető beosztású tagját - akik munkahelyeiken egy ízben ittasan jelentek meg - figyelmeztetésben részesítették és közölték, ha hasonló eset megismétlődik, komoly büntetéssel sujtják őket. /mti/

..-

12.00/a

- 22 -

12.35
[Handwritten signature]

bb 35. megállapították a tojás új fogyasztói árát

i n. j. /j szb ie

1962. szeptember 10.

a nagyvásártelre és a hámán kató téri piacra vasárnap és hétfőn 64 vagon és 76 tehergépkocsi áru érkezett, többek között 14 vagon burgonya, 8 vagon paradicsom, 12 vagon zöldpaprika, 10 vagon káposztaféle és 18 vagon különféle gyümölcs.

hétfőtől új fogyasztói ára van a tojásnak. az f-1. jelzésű hűtőházi tojás 1.70, az f-2. jelzésű és a meszes tojás 1.60, az apró tojás 1.50 forint. változott néhány idénycikk ára is: fejőbabot kilónként 8.40, a juliska-babot 3.80, a lecsónak való paprikát 1.80, a görögdinnyét 1.70 forintért hozták forgalomba, megjelent a piacon a padlizsán /törökparadicsom/, ára kilónként 8 forint. /mti/

..-

bb 36. időjárásjelentés

tm szb

1962. szeptember 10.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 10-én, hétfőn 13 órakor:

a nappali felmelegedés fokozódik

közép- és dél-európában, valamint nyugat-európa egy részén kevésbé felhős, száraz, meleg az idő. európa többi területein felhős, szeles, csapadékos idő uralkodik. hazánkban tegnap felhőátvonulások voltak. néhány helyen esett az eső. az északkeleti megyékben zivatarok is keletkeztek. az eső mennyisége vásárosnaményban elérte a 20, tokajon pedig a 21 millimétert. napközben a hőmérséklet 18-22 fokig emelkedett. a hajnali lehülésben ma nagy eltérések mutatkoztak, egyes helyeken 1-3 fokig hűlt le a levegő hőmérséklete, máshol azonban a hajnali órákban sem szállt a hőmérséklet 9-10 fok alá. néhány helyen mínusz 1-2 fokig terjedő talajmenti fagyokat észleltek. ma délelőtti országszerte napsütéses az idő. budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 15.3 fok volt, a sokévi átlagnál 2.8 fokkal alacsonyabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 19 fok, a tengerszintre átszmitott légnyomás 769 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú. a balaton vizének hőmérséklete síófokon 19 fok.

várható időjárás kedd estig: erős éjszakai lehülés, fokozódó nappali felmelegedés. éjjel és holnap északnyugaton kisebb felhőátvonulások, valószínűleg eső nélkül. időnként élénk délnyugati szél. a völgyekben hajnali párásság. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 4-8, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 22-26 fok között. előrejelzés a balaton területére holnap reggelig:

időnként élénk délnyugati szél, derült idő. a hőmérséklet napnyugtakor 18, hajnalban 10 fok körül lesz.

a duna vízállása ma reggel 178 centiméter. /mti/

13.38/a

..-
- 23 -

[Handwritten mark]

bb 37. magyar küldöttség utazott a bécsi őszi vásárra

k sz j-lm ki

1962. szeptember 10.

Baczoni Jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes vezetésével hétfőn külkereskedelmi delegáció utazott a bécsi őszi vásár megtekintésére. a küldöttség tagja kallós ödön, a magyar kereskedelmi kamara elnöke és solt László kereskedelmi tanácsos, a bécsi magyar külkereskedelmi kirendeltség vezetője./mti/

-.-

bb 38. sajtótájékoztató a román pavilonban - nyugati kiállítók nyilatkozatai az országos mezőgazdasági kiállítás hétfői eseményei

t so/gg szb ie

1962. szeptember 10.

Hétfőn sajtótájékoztatót tartottak az országos mezőgazdasági kiállítás román pavilonjában. gheorghe burloi tudományos kutató, a pavilon igazgatója ismertette a román mezőgazdaság jelentős sikereit. elmondotta, hogy ez év első négy hónapjában a román mezőgazdaság több traktort kapott, mint amennyivel az ország 1938-ban összesen rendelkezett. a romániában gyártott utas-traktorokat jól ismerik a magyar gazdaságokban is.

A sikerek megalapozásához nagymértékben hozzájárult, hogy az elmúlt 15 évben 14.000 mezőgazdasági szakember végzett az egyetemeken és 25.000 mezőgazdasági technikust és több mint 100.000 gépkezelőt, valamint szakmunkást képeztek. 1961-ben, 1959-hez viszonyítva, a gépesítés foka kétszeresére emelkedett. a szántást és a gabonafélék vetését kilencven, a betakarítást hetven, a kukoricavetést hetvenhat százalékban gépekkel végezték már. a termelőség-átvezetési átszervezés időszakában jelentős növénytermesztési eredmények mellett az állatállomány is növekedett.

A további fejlődés érdekében a román mezőgazdaság irányításában átszervezést hajtottak végre. megalakították a mezőgazdasági főtanácsot, a tartományi és a járási mezőgazdasági tanácsokat. ezekben a tudományos kutatók és gyakorlati szakemberek együttesen határozzák meg, hogy milyen új feladatokat valósítsanak meg. a mezőgazdasági tanácsok munkájának eredményeként egyenletesebb lett a szakember-elosztás, s ma már minden állami gazdaságban átlagosan öt főcsoportot végzett mezőgazdasági szakember dolgozik, s minden termelőség-átvezetnek van agrármérnöke.

/folyt.köv./

15,05 /m 15. 11

- 24 -

bb 38. /sajtótájékoztató...1.folyt./-lm

gheorghe burloi ismertette a távlati terveket is. az a cél, hogy a román mezőgazdaság össztermelése 1965-re, 1959-hez viszonyítva, 70-80 százalékkal emelkedjék. ennek érdekében a mezőgazdaság több mint kétféle millió tonna műtrágyát használ fel, nagy területeken vezetik be az öntözést, s a talajerózió elleni védelmet.

x x x

A fejlődő kereskedelmi kapcsolatokról, s az országos mezőgazdasági kiállításon szerzett benyomásokról nyilatkoztak az mti munkatársának a nyugati cégek képviselői. karl naaf, a német szövetségi köztársaság-beli bayer művek képviselője elmondotta: 1959 óta, amikor ő maga is részt vett a kiállításon, a cég kapcsolatai igen jól alakultak Magyarországgal s most már több olyan vegyszert szállítanak, amelyek akkor még csak kísérleti stádiumban voltak. növényvédő szereiket főleg a gyümölcs, a szőlő, a zöldség és a cukorrépa termesztésnél használják fel. a szélesebbkörű bevezetés előtt a magyar tudományos kutatók a céggel együtt kísérleteket hajtanak végre. karl naaf kiemelte, hogy személyes tapasztalata szerint 1959 óta teljesen megváltozott a kiállítás összképe. az idei bemutató már megfelel a legigényesebb nemzetközi színvonalnak is. látványosak, érdekesek a pavilonok, s a nyugati cégek képviselőinek rendkívül jólesik, hogy a könnyűipari bemutató karzatán nagyon előnyös körülmények között ismertethetik cégeik munkáját és az eladásra szánt árukat.

Johann gutheil agrármérnök, aki két osztrák céget képvisel, elmondotta, hogy olyan baromfihibrideket őhajtanak Magyarországra szállítani, amelyek nyolchetes korukban elérik az 1 kiló 30 dekák, kilenches korukban pedig már a másfélkilós súlyt. ezek a baromfi-fajták főleg a vendéglátóipari értékesítésnél rendkívül kifizetődek. az általa képviselt arbor acres és mauthner cég bővíteni kívánja kapcsolatait a kelet-európai országokkal. johann gutheil elmondotta, hogy a 64. országos mezőgazdasági kiállításon ő is rendkívül jó benyomásokat szerzett. meglepte a magyar mezőgazdaság sokoldalúsága és a látottak alapján úgy ítéli, hogy az utóbbi években jelentős fejlődés következett be.

x x x

Hétfőn sajtótájékoztatót tartottak a magyar szabványügyi hivatal pavilonjában, ahol milkovics andrás főosztályvezető ismertette a hivatal mezőgazdasággal kapcsolatos tevékenységét. ezidő-szerint több ezer szabvány van érvényben, amelyek közül mintegy 800 érinti a mezőgazdaságot és 400 közvetlenül a mezőgazdaság által megtermelt cikkekre vonatkozik. a gondosan lefektetett szabványok bevezetése és megtartása segíti a mezőgazdasági termelés, a tenyésztés és a különféle egyéb munkák jobb elvégzését, s ugyanakkor biztosítja, hogy jobb mezőgazdasági gépek, szerszámok, műtrágyák, növényvédőszerke kerüljenek az állami gazdaságokba és termelőség-átvezetkezetekbe. figyelemreméltóak a törzskönyvezési szabványok, amelyek az állattenyésztésben a minőségi kiválasztást szolgálják. a mezőgazdasági szabványok kidolgozásánál messzemenően figyelembe vették a nemzetközi előírásokat és ezáltal elősegítik az export fokozását is./mti/

15,15 /m 15 16

- 25 -

bb 39. megnyílt az ádám-éva ruházati szaküzlet

t tó/tm szb ki

1962. szeptember 10.

a rómeo és a julia után újabb „neves”, szaküzlettel bővült a ruházati bolthálózat a fővárosban: a váci utca 17 szám alatt hétfőn megnyílt az ádám-éva nevű szaküzlet, amelyben konfekcionált férfi és női ruházati cikkeket árúsítanak. az itt eladásra kerülő férfiöltönyök, egyes zakók és nadrágok, átmeneti és télikabátok nagy részét kisipari szövetkezetek készítik kisebb szériákban. a nők megtalálhatják itt a legújabb hazai, valamint angol, francia és olasz import alapanyagokból készített konfekcionált kabátokat, kiskosztümöket és ruhákat. /mti/

..

bb 40. tsz-elnökképző iskola nyílt kőszegen

vid j szb ká

1962. szeptember 10.

hétfőn egyéves tsz-elnök képző iskola nyílt kőszegen. az intézet 40 hallgatóval kezdte meg munkáját. a hallgatók vas, zala és győr-sopron megye termelőszövetkezeiből érkeztek az elnökképző iskolára. /mti/

--

bb 44. tizenhárom ország tudósai érkeznek hazánkba a jubileumi földrajztudományi konferenciára

i tz/sze/vl ki

1962. szeptember 10.

szerdán reggel a magyar földrajzi társaság fennállásának 90. és a magyar tudományos akadémia földrajztudományi kutatócsoportja megalakulásának 10. évfordulója alkalmából tudományos konferencia kezdődik a magyar tudományos akadémián.

a konferencián a magyar szakembereken kívül előreláthatólag 13 ország mintegy negyven kiváló földrajztudósa is részt vesz. a tanácskozások befejezése után szombaton a magyar földrajzi társaság tagjai és a külföldi vendégek kétnapos tanulmányuton ismerkednek meg közelebbről az északi hegyvidék földrajzi nevezetességével. /mti/

..

15,36 /m

- 26 -

KB

bb. 41. indiai tudós előadása a kossuth klubban

i sze/gy/sr

1962. szeptember 10.

a hazánkban tartózkodó s.p. chatterjee, a kalkuttai egyetem dékánja, az indiai földrajzi társaság elnöke 1962. szeptember 11-én 18 órakor india tájai címmel előadást tart a tit kossuth klubjában /8. muzeum utca 7.sz./ /mti/

..

bb. 42. tanévnyitó a közgazdaságtudományi egyetemen

t bc/tm/gy/sr

1962. szeptember 10.

a marx károly közgazdaságtudományi egyetemen hétfőn tanévnyitót tartottak. az ünnepségen résztvevett darabos iván, az mszmp központi bizottságának tagja, a központi bizottság tudományos és kulturális osztályának vezetője is.

dr. hály lászló rektor tanévnyitó beszédében rámutatott: a nagy társadalmi átalakulások közben a közgazdászok számára újabb és újabb kérdések adódnak, s megoldásukra jól fel kell készülniük. nagyon jól kell ismerniük a közgazdász munka elvi alapjait, népgazdaságunk fejlődésének nemzetközi gazdasági kapcsolatainak alakulásának irányát. több fontos új dokumentum - például az szkp 22. kongresszusának anyaga, kgst-vel kapcsolatos legutóbbi határozatok - nagy segítséget nyújtanak ahhoz, hogy ezekben a kérdésekben eligazodjanak.

a továbbiakban az mszmp kb kongresszusi irányelveinek jelentőségéről, és néhány olyan tételéről beszélt, amely különösen közelről érinti a közgazdaságtudományi egyetem oktatóinak és hallgatóinak munkáját. azzal a történelmi jelentőségű társadalmi átalakulással kapcsolatban, hogy a mezőgazdaság szocialista átszervezésével egész népgazdaságunkban osztatlanul uralkodóvá váltak a szocialista termelési viszonyok, befejeztük a szocializmus alapjainak lerakását, komoly elméleti kérdések várnak megvilágításra, s jelentős gyakorlati feladatok megoldására.

oktatói munkánknak tudományos tevékenységünknek, bekapcsolódásunknak a gyakorlati feladatok megoldásában, a szocialista gazdaság erősítésére kell irányulnia. a tanuló ifjúságot szocialista tudattal és erkölccsel felvértezett kommunista szakemberekké kell nevelnünk.

/folyt. köv./

15,38 /m

- 27 -

KB

bb. 42. /tanévnyitó... 1. folyt./ gy

a gazdasági vezetés színvonalának emeléséhez - amely nép- gazdaságunk egyik legdöntőbb problémája - a műszakiak és a köz- gazdaságok együttes munkája is szükséges.

az irányelvekből nemcsak oktató és nevelő, hanem tudományos tevékenységünkre is vonhatunk le következtetéseket - folytatta. igen jelentős, hogy az irányelvek a műszaki tudományokhoz ha- sonló súllyal térnek ki a társadalmi tudományokra is.

az irányelveknek az egyetemi felvételekre vonatkozó része, amely kimondja, hogy nincs többé szükség a tanulóifjúság származás szerinti kategorizálására, a szocialista nemzeti egy- séget mozdítja elő.

a továbbiakban hangsúlyozta: a legújabb dokumentumok alapos feldolgozása szükséges ahhoz is, hogy helyes irányban haladjanak tovább a felsőoktatási reform végrehajtásában.

végül rámutatott: az utóbbi években rendkívüli mértékben megnőtt a kereslet az egyetemet végzett közgazdászok iránt, munkában álló emberek pedig igen nagy számban jelentkeznek esti, illetve levelező hallgatóknak, s a közgazdász továbbképző tanfolyamokra jóval több mint ezren iratkoztak be. a növekvő szükséglet következtében több hallgatót vettek fel az egye- temre. a hallgatók létszáma most mintegy 3 750, három évvel ezelőtt nem sokkal haladta meg a kétezret. az egyetemen két új csoportot szerveznek, tizenöt új oktatói állást rendszeresi- tettek, és az ötéves terv időszakában 400 hallgatót befogadó új diákotthont építenek.

az ünnepi beszéd után az elsőéves hallgatók fogadal- mat tettek, majd a rektor kitüntetéses diplomákat adott át azoknak, akik tanulmányaikat végig kitűnő, illetőleg jeles eredménnyel végezték./mti/

..

bb. 43. tanévnyitó a debreceni tudományegyetemen, az egri pedagógiai főiskolán és a szombathelyi tanítóképzőben

ö vid n/gy/fm

1962. szeptember 10.

az ötven esztendővel ezelőtt alapított debreceni kossuth lajos tudományegyetemen hétfőn tartották a tanévnyitó ünnep- séget. /folyt. köv./

16,00 /m

- 28 -

Handwritten signature

bb. 43. /tanévnyitó.... 1. folyt./ gy

az egyetem történetében a most kezdődött tanévben iratkozott be a legtöbb hallgató. több mint másfélezren hallgatnak elő- adásokat a debreceni egyetemen. az első évfolyamokon - a bölcsész tudományi és a természettudományi karon - 414 hallgató kezdi meg tanulmányait. az ünnepélyes tanévnyitón dr. sulán béla rektor köszöntötte a tanárokat és a hallgatókat. be- jelentették, hogy az új tanévben hat hallgató kap népköztársá- sági ösztöndíjat.

az egri pedagógiai főiskola ugyancsak hétfőn tartotta tan- évnyitó ünnepét a gárdonyi géza színházban. dr. szántó imre igazgató méltatta az elmúlt tanév eredményeit és ismertette az új feladatokat, majd 170 elsőéves hallgatót kézfogással fogadott a főiskola „polgáraivá,„ az egri pedagógiai főiskola hallgatói- nak száma az idei tanévben 2 500 fölé emelkedett. hétszázán a nappali, és több mint 1 800-an a levelező tagozaton tanulnak.

tanévnyitó ünnepélyt rendeztek a szombathelyi tanító- képző intézetben is, ahol hetven vas, zala és veszprém megyei tanítójelölt kezdi meg tanulmányait. az intézményben ez a negyedik tanévnyitó, s az országban elsőként kezdte meg mű- ködését ötven hallgatóval a népművelő-könyvtáros szak. az ünnepségen megjelent és beszédet mondott dr. hadnagy lászló művelődésügyi miniszterhelyettes./mti/

..

bb. 45. hazaérkezett a magyar szakszervezeti küldöttség japánból

k n/gy/sr

1962. szeptember 10.

brutyó jános a szot főtitkára és gedeon pál a népszava szerkesztő bizottságának helyettes vezetője, akik résztvettek a japán szakszervezetek főtanácsa /sohyo/ kongresszusán, hétfőn hazaérkeztek.

a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren a szot titkárságá- nak tagjai fogadták./mti/

..

16.08

- 29 -

Handwritten signature

bb. 47. évente mintegy kétezer lakás „futószalagon”, - házgyárat vásárolunk a szovjetuniótól

t sb/tr/gy/ki

1962. szeptember 10.

nemrégiben magyar építész küldöttség járt a szovjetunióban és a tapasztalataik alapján korszerű szovjet házgyárat, nagy falpanelgyártó üzemot vásárolunk. az automatikus gépekkel felszerelt üzem segítségével épülő lakásokról bemutatót rendezett az építésügyi minisztérium és hétfőn sajtótájékoztatón ismertette a kiállítás anyagát.

egressy imre, a minisztérium tervezési főosztályának osztályvezetője és csordás tiber, a tipustervező intézet építésze számolt be a tervekről. a kiállításon három teljesen berendezett lakást mutattak be, azokat az új otthonokat, amelyeket a házgyárban készített falelemekből lehet összerakni. a három-négy és ötszemélyes házgyári lakások tervein módosítottak a magyar építészek. többek között nagyobb fürdőszobát alakítottak ki és több beépített szekrényt terveztek. az új lakásokban sokféle műanyagot használnak fel, a falakat vakolás helyett tapétával burkolják majd, a mennyezetet műanyagfestékkel szépítik. a melegvízellátásáról, a távfűtésről és beépített konyhabutorokról is gondoskodnak. érdekes megoldás azonban, hogy a főzéshez és a fürdőszoba fűtéséhez használt gáz fogyasztását nem lakásonként mérik, hanem csak általányt fizetnek majd a lakók, mint a fűtésért.

a házgyári épületek többsége négyemeletes, de építenek majd 9 emeleteseket is, hogy változatosabb legyen az új városrészek képe. ezért terveztek erkély helyett loggiát a lakásokhoz és a homlokzatot három különböző színű festék változatos felhasználásával élénkítik. így szinte minden épület egyéni „arculatot”, kap. a házak földszintjén, vagy pincéjében gyermekkocsimegőrző, mosókonyha, szeméttároló és egyéb helyiségeket rendeznek be. a földszinten telefonfülkét is felállítanak, amelyből a látogatók lépcsőjárás nélkül megtudakolhatják, otthon tartózkodik-e ismerősük. a lakótelepen központi étterem építését is tervezik, hogy a lakók telefonrendelésére megoldhassák a készételek házhozszállítását, s így megszüntethessék a háziasszonyok főzési gondjait.

az önműködő gépekkel berendezett házgyár évente mintegy kétezer lakáshoz készít nagy falelemeket, paneleket. ezért csak azokban a nagy városokban kifizetődő a házgyárak felállítása, ahol sok lakást építenek. a korszerű falelemek segítségével egy év helyett öt-hat hónap alatt tudják majd teljesen felépíteni a négyemeletes lakóházakat. a szovjet szakértőkkel folytatott tárgyalásoknak megfelelően, előreláthatóan 1966-ban, budapesten kezd meg a termelést az első házgyár. ez majd az egyik építőipari vállalat üzeme lesz, s így ebből a vállalatból alakítják ki a magas műszaki színvonalú házépítő kombinátot, amely maga gyártja, szállítja és szereli össze a lakások elemeit. /mti/

16,50 /m

30

kl

bb 46. vidám labdarugó mérkőzés - amelynek bevételeiből beteg gyermekeknek szereznek örömet

vid fm/n vm fm

1962. szeptember 10.

a miskolci semmelweis kórház szakszervezeti bizottsága sportkörének tagjai elhatározták, hogy a heine-medin osztályon ápolt kis betegeknek örömet szereznek és „össze-futballoznak”, részükre vagy egy televíziót, vagy egy játszókeretet. kezdeményezésükről tudomást szereztek a miskolci színház dolgozói és más társadalmi szervek tagjai is. hétfőn vidám labdarugó mérkőzést „vívta”, a színészek és az orvosok. a szünetben a miskolci színház művészei - többek között máthé éva, sztankai istván, fehér tiber, komáromi éva - szórakoztatták a közönséget. /mti/

- . -

bb 48. elutazott a mongol földművelésügyi miniszter

vid j vm ká

1962. szeptember 10.

aigaasijn gimedzeren, a mongol népköztársaság földművelésügyi minisztere és baljenjamun ajuh miniszterhelyettes aki magyarországi tartózkodása során megtekintette az országos mezőgazdasági kiállítást és rövid vidéki utat tett, hétfőn délben a ferihegyi repülőtérrel elutazott hazánkba. /mti/

- . -

bb 49. r. ramchandra indiai professzor nyilatkozata - dr. erdei ferenc előadása az országos mezőgazdasági kiállításon

t so/sze vm ká

1962. szeptember 10.

a 64. országos mezőgazdasági kiállítást hétfőn is több külföldi vendég látogatta meg. ezen a napon már másodizben tanulmányozta a nemzetközi gépkiállítás anyagát r. ramchandra indiai professzor, aki jelenleg a ghanai mezőgazdasági egyetemen tanít. a professzor elmondotta, hogy hivatalos küldetésben a szovjetunióban járt és visszatérése tekintete meg a 64. országos mezőgazdasági kiállítást.

/folyt. köv./

17.20

- 31 -

kl

/bb 49. r.ramchandra.....1.folyt./vm

- nagyon meglepett az a gazdaság, amelyet ezen a bemutatón tapasztaltam. - mondotta. a nemzetközi gépkiállításon a különböző traktorokból és munkagépekből rendkívül nagy választékot láthatunk. különösen jönnek tűnik a d-4. k. négy kerékmeghajtású traktor, a magyar ipar új gépe. a ghanai mezőgazdaság most kezdte meg a korszerű mezőgazdasági eszközök alkalmazását és tanítványaim közül bizonyára sokan a gyakorlatban is megismerik majd az itt bemutatott különböző gépeket.

x x x

az országos mezőgazdasági kiállításon hétfőn folytatódott a különböző tudományos tapasztalatcserék. az üzemszervezési pavilonban nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott dr. erdei ferenc kossuth-díjas, a magyar tudományos akadémia főtitkára, a termelési irány meghatározásának és a szakosításnak fontosabb népgazdasági és üzemi követelményeiről.

pál jános, a földművelésügyi minisztérium lótenyésztési igazgatóságának vezetője a tenyésztési munka időszerű kérdéseiről tájékoztatta a szakembereket./mti/

- . -

bb 52. tanévnyitó az építőipari és közlekedési műszaki egyetemen
t hc/gk vm sr 1962. szeptember 10.

az építőipari és közlekedési műszaki egyetemen hétfőn délután ünnepséggel kezdődött az új tanév. az ünnepségen megjelent kilián józsef, az építésügyi miniszter első helyettese, dr. csanádi györgy, a közlekedés-és postaügyi miniszter első helyettese, dégen imre, az országos vízügyi főigazgatóság vezetője is.

dr. kézdi árpád rektorhelyettes tanévnyitó beszédében a szocialista mérnökképzés feladatairól szólt. többek között elmondta, hogy az új tanévben 3800 hallgatója lesz az egyetemnek, hatszázzal több, mint az elmúlt évben. a nappali tagozaton 550, az esti és levelező tagozaton 357 elsőéves hallgató kezd meg tanulmányait.

/folyt.köv./

17,30 /m

- 32 -

/bb 52. tanévnyitó.....1.folyt./vm

ezután az mszmp központi bizottsága kongresszusi irányelveit méltatta.

köszöntötte az elsőéves hallgatókat, továbbá azokat az idős mérnököket, akiket 65, 60, illetve 50 évi mérnöki munka után az egyetem tanácsa vas-, gyémánt, illetve arany diplomával tüntetett ki./mti/

- . -

bb 54. szövetkezeti delegáció utazott jugoszláviába
k szövosz vm ká 1962. szeptember 10.

a jugoszláv szövetkezetek központi szövetségének meghívására nánási lászlónak, a szövosz felügyelő bizottsága elnökének vezetésével hétfőn négytagú szövetkezeti delegáció utazott jugoszláviába. a küldöttség megtekinti a zágrábi vásárt és a jugoszláv fogyasztási szövetkezetek munkájával ismerkedik./mti/

- . -

bb 55. dr. kádas kálmán egyetemi tanárt drezdában diszdoktorrá avatták.
vm sr 1962. szeptember 10.

a drezdai közlekedési egyetem alapításának 10. évfordulója alkalmából szeptember 3-8 között rendezett tudományos ülészak záróünnepi ülésén, dr. kádas kálmán egyetemi tanárt, az építőipari és közlekedési műszaki egyetem közlekedési üzemmérnöki karának dékánját diszdoktorrá avatták./mti/

- . -

17,33 /m

- 33 -

bb. 50. két súlyos motorkerékpár szerencsétlenség tolna megyében két halálos áldozat - két súlyos sérült

vid n/gy/fm 1962. szeptember 10.

szeptember 9-én két súlyos közúti baleset történt tolna megyében.

a 61-es számú ut dunaföldvár-előszállás közötti szakaszán vezetett motorkerékpárját mathusek jános 26 éves dunaujvárosi lakatos, a pótlúléson wittmann ferenc 38 éves budapesti motor-szerelő utazott. a dunaföldvártól mintegy három kilométerre levő kanyarban - a szemtanuk szerint - 80-90 kilométeres sebességgel haladtak. mathusek jános elvesztette uralmát a gép felett, nekirohant az utkorlátnak, s a korlát eltörött. mindkettő az uttestre estek és életüket veszítették. a vizsgálat - amelyet még folytatnak - megállapította, hogy mindkettő ittasak voltak.

a másik motorkerékpár-baleset bölcske községben történt - ugyancsak gyorsajtás következtében. a jármű vezetője turcsáni sándor 25 éves dunaujvárosi segédmunkás és a pótlás utasa, sőre istván 20 éves dunaföldvári lakos súlyosan megsérült./mti/

bb. 51. angol vendégek a szot-ban

gg/gy/sr 1962. szeptember 10.

a szot elnökségének meghívására angol munkások, műszaki alkalmazottak tiztagu csoportja érkezett hazánkba. az angol vendégek hétfőn ellátogattak a szot székházába, ahol kádas istván, a szot nemzetközi kapcsolatok osztályának vezetője tájékoztatta a küldöttséget a szakszervezetek munkájáról./mti/

bb. 53. arbitázs egyezményt kötött a magyar kereskedelmi kamara az indiai kereskedelmi és iparkamarával

k sz/gk/gy/ki 1962. szeptember 10.

a magyar kereskedelmi kamara és az indiai kereskedelmi és iparkamara arbitázs egyezményt kötött, amely szerint kölcsönösen javaslatot tesznek tagjaiknak arra, hogy a felmerülő vitás ügyeiket választott bírósági eljárás során rendezzék.

az egyezményt indiai részről shriyans prasad jain, az indiai kereskedelmi és iparkamara elnöke, magyar részről dr. rédei jeno, a magyar kereskedelmi kamara alelnöke írta alá./mti/

17, 38 /m

- 34 -

bb 57. időjárásjelentés

tm vm 1962. szeptember 10.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 10-én hétfőn 18 órakor:

a nappali felmelegedés fokozódik

várható időjárás kedd estig: kisebb felhőátvonulások, néhány helyen, főként északnyugaton kisebb eső lehet. időnként élénk délnyugati szél. a nappali felmelegedés fokozódik. várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 22-26 fok között./mti/

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb 13.sz. hír/ határtalálkozók hét megyében...../ harmadik bekezdésének kilencedik sorától a szöveg helyesen:

.....ellátogat hazánkba a lengyel nemzeti egységfront küldöttsége is.

bb 58. befejeződtek a békekölcsön sorsolások

i kf/kf vm 1962. szeptember 10.

az országos takarékpénztár hétfőn délután a magyar beruházási bankban folytatta a második félévi államkölcsön sorsolásokat.

először az ötödik békekölcsönt húzták, amelyből 32.6 millió forint jutott a szerencsés kötvénytulajdonosoknak. a százezer forintos főnyereményt a második osztályu 59448 sorozatu 49 számú kötvény nyerte. ötvenezer forintot nyertek a 42452 sorozatu 6 számú kötvények. huszonötezer forintot nyertek az 54262 sorozatu 18 számú kötvények. tízezer forintot nyertek a 40701 sorozatu 29 számú és az 52738 sorozatu 12 számú kötvények.

a hatodik békekölcsönből 48.6 millió forintot sorsoltak. a százezer forintos főnyereményt a tizennégyes osztályu 70653 sorozatu 47 számú kötvény nyerte. ezenkívül többek között 11-11 ötven-ezer és huszonötezer forintos, 22 tízezer forintos és 66 ötezer forintos nagynyereményt sorsoltak ki. ötvenezer forintot a 75689 sorozatu 26 számú, huszonötezer forintot a 67490 sorozatu 25 számú, tízezer forintot pedig a 64060 sorozatu 2 számú és a 66846 sorozatu 30 számú kötvények nyertek.

ezzel befejeződtek a sorsolások. a kétnapos huzáson az első, az ötödik és a hatodik békekölcsönből összesen 411 000 kötvényre 100.9 millió forintot sorsoltak ki nyeremény és törlesztés formájában. a nyertes kötvények beváltását szeptember 14-én kezdik meg.

a legközelebbi államkölcsön sorsolásokat, a második, a harmadik és a negyedik békekölcsön huzását, november végén rendezik az országos takarékpénztár./mti/

19.40

- 34 -

bb. 56. tanácsi küldöttség utazott angliába

la/gy/bs

1962. szeptember 10.

a testvérvárosok világszövetségének negyedik kongresszusára hétfőn délután tapolczi jeno, a dunaujvárosi és reile géza, a kecskeméti városi tanács vb elnöke az angliai coventry városba utazott.

a küldöttség bucsuztatásán a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. dallos ferenc, a minisztertanács tanácsszervek osztályának vezetője és bondor józsef, a fővárosi tanács vb elnök-helyettese./mti/

..

21.30

- 36 -

Li
Zs

v é g e

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume u. 6-7. Telefon: 100 000, 300 000

A szerkesztést és kiadást a vezetőigazgató felel.

mti belső hírek

1962. szeptember 11.

bb. 1. filmvetítés a munkásakadémiákon, előadássorozat nyugdíjasoknak, - változatos őszi-téli program a vasas művelődési házakban

i hi/tr/gy/sr

1962. szeptember 11.

befejeződtek a budapesti vasas üzemek kulturális otthonainak nyári rendezvényei, szeptember derekán, október elején itt is áttérnek az őszi-téli művelődési időnyre.

a danuvia gyár gorkij művelődési házát évente több mint kétszáz ezer vendég látogatja. a nagy érdeklődés magyarázata: az intézmény izlésekeny kulturáltan berendezett helyiségeiben az üzem minden dolgozója, s a lakóterületéről érkező vendégek mindegyike megtalálhatja a maga szórakozását. elsősorban a gyáriak kívánságának tesznek eleget a filmvetítéssel kísért munkásakadémiai előadások szervezésével. ezeknek hallgatóságát úgy osztják be, hogy váltóműszak miatt senki se maradjon távol az előadásokról.

a fővárosi színházak zuglói vendégszereplésein a gyár és a lakóterület közösen szolgáltatja a törzsközöniséget. az új színházi évadban a nemzeti, a józsef attila, a madách, a jókai és a vígszínház együttese látogatnak el a gorkij művelődési házba, egy-egy estére. s hogy a gyermekközönség se partoljon el az otthontól, október 1-én tíz népszerű szakkörben kezdődnek meg a foglalkozások, továbbá balett-tanfolyam indul a kicsinyek számára. viszont kevésbé népszerű, de annál hasznosabb „szórakozást”, nyújtanak majd a gyermekeknek, - elsősorban a gyengén tanulóknak - a művelődési ház korrepetáló szobái.

a vörös csillag traktorgyár kulturális otthonában az üzem egykori munkásai, a veterán vasasok is jól érzik magukat. a nyugdíjasok klubjában többféle társasjáték, rádió, televízió, sakk áll rendelkezésükre, ujságok, folyóiratok között válogathatnak, s hetenként kétszer kölcsönözhetnek a józsef attila kiskönyvtárból. szeptember 20-tól résztvehetnek a nyugdíjasok ismeretterjesztő előadássorozatán. az első előadás témája a háborúkról szól. ajánlott olvasmány tolsztoj: háboru és béke című műve.

a mom művelődési háza gyakran színhelye operaesteknek, neves fővárosi énekművészek fellépéseinek. más alkalmakkor zenés estek hanglemezről címmel népszerű operanyitányokat, finálékat tűznek műsorra./mti/

..

- 1 -

W